

Oktoberi Gyerekek (Részlet)

Irta: Tamási Miklós

Bemondó hangja:

1956 októberén mikor szerte a világon a gyerekek már a karácsonyra készültek és a játékpuskákat meg ólomkatonákat kértek a Jézuskától, a pesto srácok véres és igazi háborút játszottak a rommálött Budapest utcáin és falai között. Igazi háboru volt, valódi puskákkal hús-vér katona ellen, az egész emberiség ellenségei ellen, csak a világ nem akart tudni erről. Már akkor is fontosabbak voltak az olajkutak mint a vérkutak vagy lélekkutak.

A gyerekek nem sokat tudtak a világról, de érezték, hogy ennek a népnek a szabadság éppen olyan fontos mint a mindennapi kenyér. Ismerjük meg őket közelebbről.

A színhely raktárhelyiség egy golyók által meggyalázott közben, a művelt Europa szívében Budapesten.

Gyurka: Hogy vagy Zsuzsikám? Nagyon fáj?

Zsuzsi: Ne aggódj, Gyuri, az ilyen seb nem fáj. Oylan ez, mint a vitézségi érem, Mint az apámé.

Gyurka: Ne beszélj sokat, gyengit.

Éva: Nem sokára itt lesz Márta. Ő egy doki. Nagyon tud. Én itt maradok veled, csak ne mozdulj, mert van benned egy rohadt golyó, de a Márta kiveszi.

Gyurka: Ti meg többiek jó lenne, ha pihennétek egy kicsit. Ki tudja, mikor lesz még ránk szükség megint. Fegyver, lőszer legyen kéznél.

Pista: Két láda van száraz helyen. Egy tucat Molotov is van meg vagy tizenöt gránát.

Laci: Klassz volt, hogy a Bütyök ráugrott a T- 34-esre. Olyan kicsi, hogy nem találja a golyó.

Gyurka: Mi is a te neved, Bütyök?

Matyi: Matyi, de ne szólíts annak, szégyelem.

Éva: Hát gondolj a királyra, az is Mátyás volt. Még azt ismondták rá, hogy igazságos.

Matyi: Hogy gondoljak én a királyra, mikor annak a felfujt gazembernek a pofáját látom minden utcasarkon.

Pista: Aztán hány éves vagy te, Bütyök?

Matyi: 14.

Éva: Biztos vagy benne?

Matyi: Hát 13 már elmúltam.

Gyurka: Akkor mars haza. Gyerekeknek az anyja szoknyája mellett a helye.

Éva: Ne bántsátok Bütyököt. Ő hozta ki Zsuzsit a tűzből.

Laci: Mondom, hogy nem fogja golyó.

Pista: Dehát hogy is kerültél te ide?

Matyi: A matter három nappal ezelőtt elakart menni a boltba, mondtam, hogy majd én elmegyek. Az öcsém is velem jött, pedig, mondtuk, hogy ne jöjjön. Zárva volt a bolt. Mentünk a következőhöz. Belekerültünk a tömegbe. Mindenki kiabált. Csuda érdekes volt. Aztán egyszerre csak löni kezdtek, majd nagy robbanás volt. Mikor magamhoz tértem, egy ledölt fal volt mellettem, és az öcsém alatta. Nem mehetek haza nélküle, a matter agyonver.

Laci: Nem sirtál, mikor az öcsédet láttad?

Matyi: Nem. Csak az arcát láttam és a szemeit. Szép kék szemei voltak és most nézi a szürke eget.

Pista: És mit üzen az öcséd szeme, Bütyök?

Matyi: Hogy csak akkor csukodnak le, ha az utolsó orosz is elhagya Magyarországot.

Gyurka: Bárcsak úgy lenne minél hamarabb.

(Márta megjelenik a bejáratnál.)

Márta: Szervusztok. Hol a sebesült?

Éva: Itt. (Zsuzsihoz) Na, ugye mondtam, hogy jönn a Márta. Most mindjárt meggyógyulsz.

Márta: Jobb lesz ha a hordágyat hártateszitek oda a láda mögé. Meglátom, mit tudok csinálni. Kérek minden kötszet, ami van, a legerősebb zseblámpát és Évát segíteni.

Éva: Szívesen is segítetek. Apám falusi orvos. Csináltam már.

Márta: Akkor gyere.

(Miután a lányok elvitték Zsuzsit.)

Laci: Hát, fiuk, hoszzu lesz ez az este.

Gyurka: Pista, te mit láttál a 16 évvel? Mert gondolom, hogy nem lehetsz több.

Pista: Éppen annyi vagyok. Még nem is egészen. Karácsony előtt ha megérem.

Laci: Hogy ne érnéd meg. Ne fessd az ördögöt a falra.

Matyi.: Ott van az már ugyis 11 év óta.

Pista: Szoval, Vak Pista a nevem. Furcsa név ugye? Sokat bosszantottak már vele a srácok. Azt mondták Vak Bottányak vagyok az utóda, pedig csak egy magyar királyi őrmester fia vagyok, aki hős halált halt a Don- kanyarnál.

Gyurka: Várj csak, Pista: Nincs neked egy bátyád, Vak Péter?

Pista: De igen. Három évvel idősebb. Most katona. De hogy ho lvan most nem tudom.

Gyurka: Emlékszem rá. Együtt felvételiztem vele a Müegyetemem. Ő volt a legjobb, mégse vették fel.

Pista: A mi káderünkkel? Csodálkozol?

Laci: És te, Gyuri, te bekerültél akkor az egyetemre?

Gyurka: Én be. Persze akkor már tagja voltam az ifjusági öttusa keretnek. Talán az segített. Mennyit gyakoroltam Kőbányán célratartani. Sosem gondoltam, hogy valaha emberre fogok vadászni.

Matyi: Nem ember az. Aki elveszi azt ami a tiéd. Olyanoknak nem lehet kegyelem.

Gyurka: Nem ember aki arra kényszeríti népét, hogy rabló és birtoló legyen.

(Márta és Éva jönnek a vizsgálat befejezése után.)

Márta: Srácok megmondom őszintén: a golyó túl mélyre hatolt. Ezt én itt nem tudom elintézni. El kell juttatni a kórházhoz.

Laci: Igen, de hogy. Az első utcasaroknál le vagyunk zárva.

Márta: Egy megoldás van. A vöröskeresztes szalaggal megpróbálok átjutni. Talán lesz egy vállalkozó orvos.

Gyurka: Vigyázz Márta! Ne menj egyedül.

Márta: Ne tartsatok fel, nincs idő!

Matyi: Én veled megyek.

Márta: Mégegy: Zsuzsi azt kérte, hogy hozzátok ide vissza, magatok közé. Talán jobb is. Ki tudja mi segít ilyenkor. (A fiuk visszahozzák Zsuzsit) Nos, gyere, Matyi. Menteni vagy elcseszni, ma már az a jleszó.

Laci: Befordult az első tank. Ujra jönnek!

Gyurka: Mindenki ki az ablakokhoz! Éva te maradj hátra Zsuzsival. Gyerünk. Itt nem törnek át!

Éva: Nyugodj meg, Zsuzsi, ezt is visszaverjük.

Zsuzsi: Nekem már nincs mitől félnem.

Éva: Ne beszélj így. Akkor kell hinni a legerősebben, mikor a legnehezebb.

Zsuzsi: Én hiszek, Éva, csak mindenki hinni tudjon és ne feletjzen.

Éva: Hiszen velünk leszel, Zsuzsi, majd te megmondod mindenkinek.

Zsuzsi: Adj a kezed, Éva, mert egyre szürkébb lesz és a hangod is távolodik.

Éva: Szorítsd erősen, ahogy csak bírod.

Zsuzsi: És birjátok ti is... ahogy lehet... ígérjétek meg... ha engem eltemettek is ... a szabadságot nem temetitek el soha...